

Toprak Sahiplerinin Mevsimlik Tarım İşçilerine Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toprak Sahiplerinin Mevsimlik Tarım İşçilerine Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31738>

Özet

Toprak Sahiplerinin Mevsimlik Tarım İşçilerine Yönelik Tutum Ölçeği (TUTUM ÖLÇEĞİ), Türkiye'de mevsimlik tarım işçiliği sisteminde çalışan işçilere karşı, bu işçileri istihdam eden toprak sahiplerinin sahip olduğu tutumlar sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle tutum kavramının bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları ele alarak, toprak sahiplerinin işçilere dair önyargıları, kabullerini ve çalışmaları için ilgisizliklerine yönelik eylemlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. 2018 yılında Bilgen Orhan ve A. Kan tarafından geliştirilen bu ölçek, tarım sektöründeki sosyal ilişkilerin ve işgücü dinamiklerinin anlaşılmasından dolayı kritik bir öneme sahiptir.

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında, ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak üzere Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmış ve iç tutarlılığı belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Toplamda 26 maddeden oluşan bu araç, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılarak yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçeği, mevsimlik tarım işçileri, toprak sahibi tutumlar, psikometri, ölçek geliştirme, tarım işgücü, sosyal kabul.

Yazarlar

Bilgen Orhan, A. Kan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, tarımsal üretim faaliyetlerinde bulunan ve geçici sürelerle istihdam edilen mevsimlik tarım işçileriyle doğrudan ilişkili kuran toprak sahiplerinin bu işçilere yönelik mevcut tutumlarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu tutumların belirlenmesi, tarım sektöründeki sosyal uyum sorunlarının, çalışmaları ve potansiyel çatışma alanlarının tespit edilmesine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Ölçek, toprak sahiplerinin mevsimlik işçilere dair algıları, onlara karşı geliştirdikleri duygusal tepkileri ve işçi çalıştırma konusundaki davranışsal eylemlerini nicel verilerle ortaya koyarak, bu alanda yapılacak sosyal ve politik müdahaleler için temel bir veri sağlamaktadır.

Yapı

Toprak Sahiplerinin Mevsimlik Tarım İşçilerine Yönelik Tutum Ölçeği, psikolojideki temel tutum

yapısı üzerine kurulmuştur. Bu yapı, genellikle üç temel bileşenden oluşur:

Bilişsel Bileşen: Toprak sahiplerinin, mevsimlik işçilerin çalışmaya alışkanlıkları, güvenilirlikleri, kültürel farklılıkları veya ekonomik etkileri hakkındaki inançları ve düşünceleri.

Duyusal Bileşen: İşçilere karşı hissedilen sempati, hoşgörü, rahatsızlık veya öfke gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: İşçilerle çalışmaya, onları tarlada istihdam etme, onlara sosyal haklar sağlama veya onlarla etkileşim kurma konusundaki niyet ve eğilimler.

Ölçek, bu bileşenleri kapsayacak şekilde 26 madde ile toprak sahiplerinin genel kabul veya reddetme düzeylerini ölçmeye odaklanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, yapıyı temsil etme yeteneğini göstermek üzere gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği, istatistiksel bir yöntem olan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak belirlenmiştir. Bu analiz, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen tutum boyutları ne ölçüde temsil ettiğini araştırmıştır.

AFA sonuçları, ölçeğin kavramsal yapıya bağlı olarak bir şekilde temsil ettiğini ve maddelerin anlamlı faktörler altında toplandığını göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıyı ölçme konusunda yeterli düzeyde geçerli olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılığın değerlendirilmesi yoluyla yapılmıştır. Bu bağlamda, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren yaygın kullanılan istatistiksel yöntem olan Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alfa katsayısı derecesi, ölçekteki tüm maddelerin aynı temel yapıyı ölçmekte olduğunu ve sonuçların zaman içinde tutarlı olacağını işaret etmektedir. Geliştirme çalışmaları sırasında elde edilen bu katsayı, ölçeğin bilimsel standartlarda kabul edilebilir bir iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını ortaya çıkarmak ve yapı geçerliğini desteklemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Bu analizde, maddelerin faktörlere daha net ayrışmasını sağlamak için dik döndürme yöntemlerinden biri olan **Varimax döndürme** tekniği kullanılmıştır.

Varimax döndürme, faktör yüklerini maksimize ederek her bir maddenin yalnızca tek bir faktörle yüksek ilişki kurmasını sağlamıştır. Bu işlem sonucunda, ölçeğin çok boyutlu yapısı belirlenmiştir.

ve toprak sahiplerinin tutumları oluşturulan alt faktörler tanımlanmıştır. Çalışma, bu alt boyutların tarım işçilerine yönelik tutumların karmaşıkliğini yansıttığını ortaya koymuştur.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: 5'li Likert Ölçeği. Derecelendirme şu şekildedir: (1=kesinlikle katılmıyorum - 2=katılmıyorum- 3=yararlıdır - 4=katılmıyorum - 5=tamamen katılmıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Toprak sahipleri ve tarımsal işletme yöneticileri.

Yaş Grubu: Yetiştirkinler (Mevsimlik tarım işçisi çalışmayan veya bu konuda karar verme yetkisine sahip olanlar).

Popülasyon Detayları: Mevsimlik tarım işçisi istihdam eden tarla veya arazi sahipleri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Tarım psikolojisi, sosyal tutum, işgücü yönetimi, psikometrik ölçüm, Cronbach Alfa, faktör analizi, Türkiye tarımı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Bilgen Orhan

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: bilgenorhan@gazi.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, 2018 yılında yayımlanan akademik bir çalışmada kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve telif hakları, sorumlu yazar Bilgen Orhan aracılığıyla veya yayımlandığı dergi (Marmara Coğrafya Dergisi) üzerinden sorgulanmalıdır. Ölçeğin ticari kullanım hakkında bilgi mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı metodolojisi aşağıdaki PDF dosyalarında bulunabilir:

Orijinal PDF belgesi: [toprak-sahiplerinin-mevsimlik-tarim-iscilerine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Ek bağlantı: [toprak-sahiplerinin-mevsimlik-tarim-iscilerine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Orhan, B. ve Kan, A. (2018). Toprak sahiplerinin mevsimlik tarım işçilerine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 37, 94-102.

Toprak Sahiplerinin Mevsimlik Tarım İşçilerine Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek toplam 26 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda örnek maddeler verilmiştir:

Tarlamda mevsimlik tarım işçisi çalıştırmak istemem.

Tarlamda mevsimlik tarım işçisi çalıştırmamın ürünlerime zarar getireceğini düşünüyorum.

Mevsimlik tarım işçileri ile birçok sorun yaşamam da onlarla çalışmaya devam ederim.